

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
V L A D A**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
ZA 2008. - 2010.GODINU**

Zenica, august 2007. godine

SADRŽAJ

Poglavlje 1: Uvod u Dokument okvirnog budžeta

Poglavlje 2: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija

Indirektno oporezivanje na nivou BiH i raspodjela prihoda
Prihodi koji se prikupljaju od strane kantona i općina

Poglavlje 4: Struktura potrošnje u javnom sektoru

Plaće u javnom sektoru
Izaci za materijal i usluge
Kapitalna potrošnja Zeničko-dobojskog kantona
Transferi
Srednjoročne procjene potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji

Poglavlje 5: Budžetski prioriteti za period 2008 – 2010. godina

UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine FBiH» broj: 19/06), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2008. – 2010. godinu. Budžet je primarni Vladin instrument za izradu politika i sredstvo kojim se Vladini prioriteti prenose u usluge, programe i aktivnosti kao odgovor na socijalne i ekonomske potrebe građana.

U 2006. godini Vlada Zeničko-dobojskog kantona prvi put je pripremala Dokument okvirnog budžeta kao dio budžetskog planiranja pristupom Srednjoročnog okvira planiranja i pripreme budžeta. Dokument okvirnog budžeta treba da pomogne Vladi Zeničko-dobojskog kantona da razvije bolju stratešku osnovu za raspodjelu prihoda budžeta koja se zasniva na prioritetnim politikama i ciljevima.

Moderni proces srednjoročnog planiranja budžeta je proces koji:

- ima jasno definisan budžetski kalendar i raspodjelu odgovornosti,
- ima jasnu fiskalnu strategiju zasnovanu na nivou raspoloživih Vladinih resursa,
- utvrđuje prioritetne raspodjele ograničenih resursa na najvažnije ekonomske i socijalne prioritetne politike Vlade,
- unapređenje predvidivosti budžetskih politika i finansiranje,
- osiguravanje efikasnije i djelotvornije korištenje Vladinih resursa,
- unapređenje transparentnosti i odgovornosti Vladinih politika, programa i procesa donošenja odluka,

Dokument okvirnog budžeta u 2006. i 2007. godini je pripreman u toku realizacije Projekta za jačanje upravljanja javnim finansijama u Federaciji BiH uz podršku Odjela za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID) putem konsultantske kuće PKF.

Izrada i upravljanje budžetom zasniva se na Dokumentu okvirnog budžeta koji obuhvata najmanje jednu i dvije naredne fiskalne godine. Osnove za izradu budžeta zasnivaju se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta. Dokument okvirnog budžeta predstavlja preliminarni nacrt budžeta za 2008. godinu, te daje predviđanja za 2009. i 2010. godinu.

Ministarstvo finansija Zeničko-dobojskog kantona predlaže Vladi Zeničko-dobojskog kantona da razmotri i usvoji Dokument okvirnog budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2008- 2010. godina., kao osnovu za pripremu, planiranje i izradu budžeta i finansijskih planova u Zeničko-dobojskog kantonu za fiskalnu 2008. godinu

Poglavlje 2 :

SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Privredni rast u srednjoročnom periodu zadržava pozitivan trend. Očekivani realni rast brutodruštvenog proizvoda (BDP-a) u 2007. godini iznosi 5,6%, u 2008. godini 5,4%, a komparativan rast se očekuje i u 2009. i 2010. godini, zbog očekivanog povećanja izvoza, industrijske proizvodnje i investicija.

Stopa rasta industrijske proizvodnje najznačajnije utiče na rast BDP-a i procjenjuje se značajni rast u pojedinim proizvodnim sektorima kao što su obrada metala, proizvodnja hemijskih proizvoda i proizvodnja namještaja.

Stopa rasta industrijske proizvodnje u Federaciji BiH u 2006. godini iznosila je 7,5%. Taj rast prvenstveno je zabilježen u proizvodnim kompanijama koje su privatizirane i koje su prošle proces restrukturiranja. U kompanijama Volkswagen, Mittal Steel, Prevent, TMD Gradačac zabilježen je porast proizvodnje, a istovremeno smanjen broj zaposlenih, te se može zaključiti da je rast proizvodnje rezultat povećanja produktivnosti.

U toku 2006. godine izvršeno uspješno uvođenje PDV-a i zabilježena povećanja proizvodnje mogla bi biti rezultat smanjenja sive ekonomije na domaćem tržištu. Tako je na temelju statističkih pokazatelja evidentno povećanje proizvodnje u pojedinim sektorima, posebno u proizvodnji namještaja gdje je proizvodnja u 2006. godini u odnosu na 2005. godinu povećana za 16,6%, obzirom na to da je u periodu od godinu dana veoma teško značajno povećati proizvodne kapacitete koji bi omogućili višestruko povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje, zaključuje se da je nakon uvođenja PDV-a povećana proizvodnja rezultat smanjenja sive ekonomije.

Ukupan izvoz roba i usluga iz Federacije BiH za 2006. godinu iznosio je preko 3,6 milijardi KM, što predstavlja povećanje od 40% u odnosu na prethodnu godinu. Uvoz roba i usluga u 2006. godini je iznosio preko 7,9 milijardi KM, što predstavlja rast od 1,4%. Deficit tekućeg računa iznosi 4,3 milijarde KM, čime je zabilježena pokrivenost uvoza izvozom od 45,6%. Međutim, zbog uvođenja PDV-a početkom 2006. godine veoma je teško porediti 2006. godinu sa 2005. godinom, jer su i uvoznici i izvoznici imali specifičan sistem ponašanja. Na jednoj strani izvoznici su se «suzdržavali» od izvoza koji se trebao desiti krajem 2005. godine (da bi prijenosom u 2006. godinu dobili povrat plaćenog PDV-a), a na drugoj strani uvoznici su krajem 2005. godine obavili preuranjene nabavke i time stvorili zalihe (da bi platili niže stope poreza u 2006. godini i eventualno dio poreza «prevalili» na krajnje potrošače). Zapravo, jedan dio povećanja vrijednosti izvoza je sadržan u činjenici da su izvoznici uvođenjem novog sistema obračuna indirektnog

oporezivanja dobili podsticaj da prikazuju stvarne vrijednosti izvoza na fakturama, jer im je za iste odobren povrat poreza na dodanu vrijednost.

Na dinamiku kretanja cijena u Federaciji BiH u 2006. godini ključni utjecaj imalo je uvođenje PDV-a. Pored uvođenja PDV-a, na rast cijena u Federaciji BiH uticalo je povećanje administrativnih cijena kao i povećanje rasta cijena nafte na svjetskom tržištu. Tako da je prosječna stopa inflacije u 2006. godini mjerena indeksom troškova života u Federaciji BiH iznosila 6% odnosno 7% mjerena indeksom cijena na malo.

U prvom mjesecu nakon uvođenja PDV-a došlo je do snažnog povećanja cijena, da bi u narednim mjesecima došlo do pada mjesečnih stopa rasta cijena. Međutim, došlo je do ponovnih inflacionih pritisaka u drugom i trećem kvartalu, kao rezultat povećanja administrativnih cijena u Federaciji BiH.

S obzirom na to da je nivo inflacije u Federaciji BiH u 2006. godini rezultat uvođenja PDV-a i izmjene administrativnih cijena, koji su privremenog karaktera i karakteristični su za 2006. godinu nema nikakvih znakova da tržište dalje generira i podržava inflacioni pritisak. Zbog toga se može očekivati da će ukoliko se nastavi trend pada cijena nafte na svjetskom tržištu nastaviti i u narednoj godini pad inflacije u Federaciji BiH u 2007. godini može biti u skladu sa onima u EU zoni i kretati se oko 2%.

Glavne pretpostavke za ispunjenje srednjoročnog makroekonomskog cilja, jakog privrednog rasta BiH, i dalje je ubrzano sprovođenje strukturalnih reformi realnog, finansijskog i javnog sektora (kroz reorganizaciju i racionalizaciju vladine potrošnje), što će voditi poboljšanju konkurentnosti i fleksibilnosti ekonomije, povećanju štednje i investicija, te višem nivou izvoza.

Poglavlje 3 :

SREDNJOROČNA FISKALNA STRATEGIJA

U ovom poglavlju su izložene projekcije kantonalnih, općinskih i prihoda vanbudžetskih fondova koje se očekuju za finansiranje javne potrošnje u toku srednjoročnog perioda, a na osnovu projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreskih politika.

Indirektno oporezivanje na nivou BiH i raspodjela prihoda.

Indirektni porezi se prikupljaju na nivou države, i to od strane Uprave za indirektno oporezivanje, a uključuju PDV, carine i carinske dažžbine, akcize, naknade za puteve iz cijene naftnih derivata.

Prikupljeni prihodi se raspoređuju u skladu sa Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja i Zakonom i uplati i raspodjeli prihoda sa Jedinственог računa Uprave. Prihodi od indirektnih poreza sa Jedinственог računa Uprave raspoređuju se za finansiranje državnih institucija, a po izdvajanju prihoda za finansiranje državnih institucija sredstva se raspoređuju na entitete i Distrikt Brčko, na temelju odluke Upravnog odbora o raspodjeli prihoda od indirektnih poreza. Iz pripadajućeg dijela prihoda Federacije direktno se vrši uplata za servisiranje duga, a preostali dio sredstava sa Jedinственог računa raspoređuje se između Federacije, kantona, opština i Direkcije za ceste, u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.

Federalno ministarstvo finansija izradilo je preliminarne projekcije prihoda (po osnovu indirektnih poreza, direktnih poreza i neporeskih prihoda) za sve nivoe vlasti u Federaciji BiH. Preliminarne projekcije prihoda su dostavljene Ministarstvu finansija Zeničko-dobojskog kantona, kako za kanton tako i za općine Zeničko-dobojskog kantona .

Projekcije prihoda od indirektnih poreza sa Jedinственог računa su preuzete od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje, dok je projekcija direktnih poreza preuzeta od strane Direkcije za ekonomsko planiranje.

U narednoj tabeli data je projekcija raspodjele sredstva sa Jedinственог računa Uprave za indirektno oporezivanje za period 2007-2010. godina.

RASPODJELA PRIHODA SA JEDINSTVENOG RAČUNA PO NIVOIMA VLASTI

Tabela 3.1.

	Raspodjela prihoda sa JR po nivou vlasti	2007.	2008.	2009.	2010.
1.	Projecirani prihodi jedinstvenog računa u periodu 2006-2009	4.376.300.000	4.423.200.000	4.556.300.000	4.703.700.000
2.	Državni prihodi sa jedinstvenog računa	632.000.000	695.200.000	764.720.000	841.192.000
3.	Iznos za raspodjelu nakon izdataka za državni budžet (1-2)	3.744.300.000	3.728.000.000	3.791.580.000	3.862.508.000
4.					
5.	Stopa podjele sa jedinstvenog računa za FBiH	65,2000%	65,2000%	65,2000%	65,2000%
6.					
7.	Udio Federacije u prihodima sa jedinstvenog računa (3*5)	2.441.283.600	2.430.656.000	2.472.110.160	2.518.355.216
8.	Otplata vanjskog duga Federacije	166.300.000	159.372.000	231.098.000	240.936.000
9.	Udio Federacije u prihodima sa JR nakon otplate vanjskog duga (7-8)	2.274.983.600	2.271.284.000	2.241.012.160	2.277.419.216
10.	Udio FBiH prihoda sa JR za budžet Federacije	36,2%	36,2%	36,2%	36,2%
11.	FBiH sredstva sa JR (9*10)	823.544.063	822.204.808	811.246.402	824.425.756
12.	Udio FBiH prihoda sa JR za Direkciju za ceste	3,9%	3,9%	3,9%	3,9%
13.	Sredstva Direkcije za ceste sa JR (9*12)	88.724.360	88.580.076	87.399.474	88.819.349
14.	Udio FBiH prihoda sa JR za kantone	51,48%	51,48%	51,48%	51,48%
15.	Sredstva kantona sa JR (9*14)	1.171.161.557	1.169.257.003	1.153.673.060	1.172.415.412
16.	Udio FBiH prihoda sa JR za općine i gradove	8,42%	8,42%	8,42%	8,42%
17.	Sredstva općina i gradova sa JR (9*16)	191.553.619	191.242.113	188.693.224	191.758.698

* Izvor podataka: Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine

Prema načinu funkcionisanja Jedinstvenog računa prikupljeni prihodi na Jedinstveni račun nakon raspodjele, u skladu sa Odlukom Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje o privremenoj raspodjeli prihoda od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa sredstava korisnicima (za institucije BiH, finansiranje rashoda odbrane, minimalne rezerve, koja uključuje rezervisana sredstva u svrhu povrata sa Jedinstvenog računa) prema stopi od 65,2% raspodjeljuju se na Federaciju BiH.

Prema projekcijama Uprave za indirektno oporezivanje očekivani rast prihoda na Jedinstvenom računu u 2008. godini je veći za 1,07 %, 2009. godine za 3% i 2010 godine za 3,2 % u odnosu na prethodnu godinu. Projekcija planiranih sredstava za finansiranje institucija BiH iz godine godinu predviđa tendenciju rasta od 10 %.

Sredstva sa Posebnog računa Federacije po odbitku vanjskog duga raspoređuju se na osnovu koeficijenata utvrđenih u Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH na način propisan Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije BiH i Uputstvom o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda.

Prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH za finansiranje funkcija Federacije, Federaciji pripada 36,2 %,kantonima 51,48 %, Direkcijama cesta 3,9 % i jedinicama lokalne samouprave 8,42 %.

Imajući u vidu gore navedeno, kao i analizirajući tabelu sa dostavljenim projekcijama indirektnih prihoda vidljivo je da se na nivou kantona planira diferencirano povećanje/smanjenja prihoda od indirektnih poreza u 2008 i 2009. godini.

U Tabeli broj 3.2. date su projekcije indirektnih poreza na nivou kantona za period 2008. – 2010. godine.

PROJEKCIJA PRIHODA OD INDIREKTNIH POREZA ZA PERIOD 2008 – 2010. GODINA ZA KANTONE

Tabela 3.2.

KANTON	2006. iznos	Udio %	2007. iznos	Udio %	2008. iznos	Udio %	2009. iznos	Udio %	2010. Iznos	Udio %
UNSKO SANSKI KANTON	101.012.612	9,5	114.527.889	9,8	115.730.115	9,9	117.675.523	10,2	123.131.789	10,5
POSAVSKI KANTON	19.566.608	1,9	20.413.346	1,7	19.093.346	1,6	17.862.183	1,5	17.159.816	1,5
TUZLANSKI KANTON	181.788.673	17,1	201.990.234	17,2	200.172.828	17,1	199.789.253	17,4	205.356.445	17,5
ZENIČKO DOBOJSKI KANTON	133.329.417	12,5	151.923.077	13,0	154.957.450	13,3	158.509.351	13,7	166.792904	14,2
BOSANSKO PODRINJSKI KANTON	18.226.720	1,7	21.432.256	1,8	21.666.703	1,9	22.463.666	1,9	23.931.983	2,1
SREDNJOBOSANSKI KANTON	85.252.986	8,0	98.026.222	8,4	100.706.765	8,6	103.764.439	9,0	109.921.557	9,4
HERCEGOVAČKO NERETVANSKI KANTON	94.642.831	8,9	103.308.161	8,8	100.901.449	8,6	99.082.124	8,6	100.209.582	8,6
ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON	36.432.173	3,4	39.643.819	3,4	38.521.829	3,3	37.676.473	3,3	37.951.231	3,2
SARAJEVSKI KANTON	369.723.813	34,8	389.704.008	33,3	383.073.611	32,8	358.368.381	31,1	344.272.356	29,3
KANTON 10	23.426.759	2,2	30.192.545	2,6	34.432.906	2,9	38.481.667	3,3	43.687.750	3,7
Ukupno	1.063.402.592	100%	1.171.161.557	100%	1.169.257.003	100%	1.153.673.060	100%	1.172.415.413	100%

* Izvor podataka: Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine

Ministarstvo finansija Zeničko-dobojskog kantona projekciju prihoda za 2008 – 2010 godinu uradilo je na bazi procjene za 2007. godinu, koja se smatra kao realno ostvarljiva uzimajući u obzir ostvarenje prihoda za I-V/2007. godine, a projekcije prihoda općina su dostavljene od strane svake općine pojedinačno.

Prihodi od indirektnih poreza sa Jedinostvenog računa planirani su sa porastom od oko 6% u odnosu na procjenu 2007. godine u projekcijama za trogodišnji period, što je optimističnije u odnosu na projekcije Uprave za indirektno oporezivanje. Uz pojačane aktivnosti poreskih uprava i inspekcija u narednom periodu realno je očekivati ostvarenje planiranih prihoda.

U skladu sa projekcijama predviđeno povećanje ukupnih prihoda od indirektnih poreza zajedno sa zaostalim porezima iz 2005 i 2004. godine (kanton i općine) iznosi 9,9 mil. KM u 2008 godini, 10,5 mil. KM u 2009. godini i 11,1 mil. u 2010. godini. Kod općina Zeničko-dobojskog kantona projiciraju se prihodi od indirektnih poreza u 2008. godini u iznosu od 26,3 mil. KM, u 2009. godini 28,4 mil. KM i u 2010. godini 31,3 mil. KM.

Prihodi koji se prikupljaju od strane kantona

Porez na dobit pravnih lica

Porez na dobit preduzeća (izuzev banaka i drugih finansijskih organizacija) predstavlja prihod kantona. Procjena za 2008. godinu iznosi 5,7 mil KM, dok očekivani porast prihoda od poreza na dobit iznosi 0,1 mil KM u 2009. i 0,7 mil KM u 2010. godini.

Porez na plaću

Porez na plaću se, u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 22/06) i Pravilnikom o uplati javnih prihoda Budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 29/06, 46/06 I 08/07) dijeli između kantona i opština. Ukupna procjena prihoda po osnovu poreza na plaću u Zeničko-dobojskom kantonu iznosi 20,7 mil KM za 2008. godinu, što predstavlja porast od 7,8% u odnosu na 2007. godinu. Istovremeno projekcija opštinskih prihoda po osnovu poreza na plaću u 2008. godini iznosi 8,0 mil KM.

Trenutno je u proceduri reforma direktnih poreza, i pretpostavlja se da će novi propisi iz ove oblasti stupiti na snagu 01.01.2008.godine.

Neporeski prihodi

Neporeski prihodi kantona uključuju naknade i takse, novčane kazne i ostale neporeske prihode (uključujući vlastite prihode budžetskih korisnika)

Iznos neporeskih prihoda koje prikuplja kanton bi u 2008. godini trebao iznositi 38,9 mil KM, što predstavlja porast od 33,2% u odnosu na očekivani nivo u 2007. godini. Dalji porast neporeskih prihoda se očekuje u iznosu od 5,7 mil KM u 2009. i 5,9 mil KM u 2010. godini.

Kod općina projekcija neporeskih prihoda u 2008.godini iznosi 33,6 mil. KM,u 2009.godini 37,4 mil. KM i u 2010.godini 41,4 mil. KM.

Ukupni kantonalni prihodi

Ukupni poreski i neporeski prihodi i primici dati u tabeli 1. Dodatka koji bi trebali biti na raspolaganju kantonu zajedno sa opštinama i fondovima iznose 453,3 mil KM u 2008. godini, u odnosu na procijenjenih 435,7 mil KM u 2007. godini (što predstavlja porast od 4,0%). Očekivani porast prihoda u 2009. godini iznosi 29,1 mil KM, a u 2010. godini 33,4 mil KM. Tabela koja slijedi prikazuje projekcije prihoda kantona za period 2008.-2010.

Tabela 3.3: Prognoza poreskih, neporeskih prihoda i primitaka kantona, u milionima KM

Vrsta prihoda	Ostvareno	Procjena	Projekcije		
	2006	2007	2008	2009	2010
<i>I. Poreski prihodi</i>	182,8	191,2	202,7	215,0	228,7
Indirektni porezi	157,0	165,0	174,9	185,4	196,5
Porez na plaću	19,4	19,2	20,7	22,3	24,0
Porez na dobit	5,7	5,7	5,7	5,8	6,5
Porezi građana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali porezi	0,7	1,3	1,4	1,5	1,7
<i>II. Neporeski prihodi</i>	22,2	29,2	38,9	44,6	50,5
<i>III. Finansiranje i grantovi</i>	7,2	18,1	8,6	8,9	9,3
UKUPNO	212,2	238,5	250,2	268,5	288,5

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Najveći rizik po projekcije date u ovom dokumentu je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta.

Imperativ je na Vladi Zeničko-dobojskog kantona da se odupre povećanju javne potrošnje van okvira onoga što je fiskalno odgovorno i održivo.

Zahtjevi za porastom potrošnje u prioritetnim područjima se moraju izmiriti uštedama na niskoprioritetnim područjima

Poglavlje 4: Struktura potrošnje u javnom sektoru

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima i budžetske reforme u Bosni i Hercegovini. Ovakva analiza predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i prikazuje politike koje su neophodne kako bi se izrada planova potrošnje i budžetski plafoni stavila u kontekst. Ovo poglavlje se zasebno fokusira na plate u javnom sektoru, materijalne troškove, kapitalne izdatke i transfere. Na osnovu ove analize, urađene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskim kategorijama za period 2008.-10. godine.

Plate u javnom sektoru

Ukupna očekivana potrošnja na plate i naknade troškova zaposlenih u javnom sektoru Zeničko-dobojskog kantona iznosi 141,3 mil. KM u 2008. godini, što predstavlja porast od 10,4 mil. KM ili 7,9% u odnosu na 2007. godinu. U 2008. godini Vlada Zeničko-dobojskog kantona ne planira veća dodatna zapošljavanja na što ukazuje činjenica da je index broja zaposlenih u 2008.- 100,7; u 2009.-100,6 i 2010.-100,6.

Tabela 4.1: Plate i broj zaposlenih u javnom sektoru Zeničko-dobojskog kantona, u milionima KM

	Ostvareno	Procjena	Prognoza		
	2006	2007	2008	2009	2010
Ukupno bruto plaće	77.079	99.500	106.000	113.420	121.359
Broj zaposlenih u javnom sektoru	8.089	8.191	8.250	8.300	8.350
Prosječna bruto plata u KM	794	1012	1070	1139	1211

Izdaci za materijal i usluge

Ukupna kantonalna budžetska potrošnja na materijal i usluge se procjenjuje na 30,7 mil. KM u 2008. godini, što predstavlja 12,2 % ukupnog budžeta kantona, uz napomenu da je u navedenu potrošnju uključena potrošnja za tekuće održavanje puteva, obzirom da Zeničko-dobojski kanton nema formiranu Direkciju za ceste. Planirani porast materijalnih troškova u 2008. godini u iznosu 2,2 mil KM ili 7,7 % odnosi se na uvećanje troškova po osnovu uključivanja u budžet Metalurškog instituta, realizacije projekta centralizovanog obračuna plaća za sve budžetske korisnike, čija se implementacija očekuje krajem 2007. godine, kao i planiranih izdataka za zatezne kamate i troškove spora.

Učešće materijalnih troškova u ukupnom budžetu se iz godine u godinu kreće na približno istom nivou (11,5 % u 2006. godini, 11,9 % u 2007. godini, 12,2 % u 2008. godini).

Odnos između materijalnih troškova i potrošnje na plate je pokazatelj produktivnosti pojedinih programa, odnosno neadekvatan odnos između materijalnih troškova i plata može rezultirati manje efikasnim javnim sektorom.

Jedan od ciljeva uvođenja programskog budžetiranja je unapređenje transparentnosti u raspodjeli budžetskih sredstava, što bi Vladi omogućilo da se pri raspodjeli istih opredijeli za programe koji odražavaju najviše ekonomske i socijalne prioritete kantona.

Kapitalna potrošnja Zeničko-dobojskog kantona

Ukupni kantonalni kapitalni izdaci iz budžeta se procjenjuju na 25,9 mil KM u 2008. godini, što predstavlja 10,3% ukupnog budžeta kantona. Za 2009. i 2010. godinu se očekuje potrošnja u iznosu 29,2 mil KM i 33,3 mil KM. Opredjeljenje Vlade Zeničko-dobojskog kantona za razvojni budžet je uticalo da se iz budžeta iz godine u godinu izdvajaju znatna sredstva za kapitalne projekte, tako da je u 2006. godini na ove projekte utrošeno 35,4 mil KM odnosno 17,5 % ukupnog budžeta. Za 2007. godinu se procjenjuje da će potrošnja po ovom osnovu biti 11,3 % ukupnog budžeta, dok se u narednim godinama planira izdvojiti 10,3 % u 2008. godini, 10,9% u 2009. godini i 11,6 % KM u 2010. godini. Bitno je napomenuti da se u 2007. godini očekuje okončanje kapitalnih projekata koji se finansiraju iz sredstava ESCROW računa, a kako se po ovom osnovu u narednim godinama očekuju manji prilivi sredstava od privatizacije preduzeća, to je uticalo na manja ukupna izdvajanja za kapitalnu potrošnju u 2008. godini.

Više podataka o kapitalnim izdacima je dato u tabeli koja slijedi.

Tabela 4.2: Kapitalni izdaci kantona u milionima KM

	Ostvareno	Procjena	Prognoza		
	2006	2007	2008	2009	2010
Kapitalni grantovi	2,3	1,4	0,4	0,5	0,6
Nabavka stalnih sredstava	33,1	25,7	25,5	28,7	32,7
UKUPNI KAPITALNI IZDACI	35,4	27,1	25,9	29,2	33,3

Predviđeni kapitalni projekti uključuju:

- Kapitalne projekte iz cestovne infrastrukture
- Kapitalne projekte iz oblasti vodoprivrede
- Kapitalne projekte iz oblasti obrazovanja
- Kapitalni projekti iz oblasti pravosuđa
- Kapitalne projekte MUP-a
- Nabavku opreme budžetskim korisnicima

Transferi

Ukupno projicirani tekući transferi u 2008. godini iznose 51,5 mil. KM i u odnosu na 2007. godinu su veći za 3%, a u ukupnom budžetu učestvuju sa 20,6 %, od čega se na subvencije odnosi 6,2 mil KM, transfere pojedincima 32,6 mil KM, transfere drugim nivoima vlasti 5,7 mil KM i ostale tekuće transfere 7,1 mil KM.

U strukturi planiranih tekućih transfera za 2008. godinu najveći dio se odnosi na transfere iz oblasti rješavanja pitanja prava pripadnika boračke populacije (7,5 mil KM), transfere iz oblasti socijalne zaštite, pitanja povratka izbjeglih i raseljenih lica (19,2 mil KM) i transfere iz oblasti obrazovanja, nauke i kulture (11,5 mil KM). planirano povećanje izdvajanja za socijalnu problematiku u odnosu na procjenu izvršenja za 2007. godinu je posljedica primjene Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 13/07), čija se primjena očekuje u drugoj polovini 2007. godine.

Bitno je napomenuti da su u DOB-u za 2008. godinu tekući transferi iz namjenskih sredstava (prilivi po osnovu vodnih naknada, prihodi od koncesija, pretvaranja poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredno, prihodi Fonda za zaštitu okoline, namjenski prihodi Kantonalne uprave za šumarstvo i Kantonalne uprave za civilnu zaštitu) planirani u visini očekivanih priliva z tu godinu, a nisu planirana eventualna neiskorištena sredstva iz 2007. godine, te će se u toku izrade Nacrta Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2008. godinu navedena sredstva dodatno uključiti u budžet.

Srednjoročne procjene potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji

Na osnovu prognoze prihoda iz Poglavlja 1 i analize izložene u ovom poglavlju, pripremljena je slijedeća tabela, koja prikazuje sažete procjene srednjoročnog budžeta po ekonomskoj klasifikaciji, za period 2008.-2010. godina.

Tabela 4.3.: Procjena budžeta po ekonomskoj klasifikaciji za period 2007.-10. godine

	Procjena	Projekcija	Projekcija	Projekcija
	2007 KM 000	2008 KM 000	2009 KM 000	2010 KM 000
Plaće i naknade troškova zaposlenih	130.871	141.250	151.137	161.716
Bruto plaće i naknade	99.500	106.000	113.420	121.359
Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	19.117	22.100	23.647	25.302
Doprinosi poslodavca	12.254	13.150	14.070	15.055
Izdaci za materijal i usluge	28.500	30.650	32.183	33.792
Tekući transferi	49.786	51.500	54.820	58.309
Subvencije	7.150	6.200	6.700	7.200
Transferi pojedincima	29.010	32.550	33.920	35.459
Transfer drugim nivoima vlasti	7.098	5.650	6.200	6.750
Ostali transferi	6.528	7.100	8.000	8.900
UKUPNI KAPITALNI IZDACI	27.093	25.900	29.100	33.333
Kapitalni grantovi	1.400	400	500	600
Nabavka stalnih sredstava	25.693	25.500	28.660	32.733
Kamate	200	300	500	600
Pozajmljivanje i učešće u dionicama	1.500	0	0	0
Oplata duga	50	100	200	250
Ostalo	500	500	500	500
UKUPNI RASHODI	238.500	250.200	268.500	288.500

Poglavlje 5: Budžetski prioriteti za period 2008.- 2010.

Budžet je glavni instrument za određivanje politika Vlada. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi Vlade prevode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjavanju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

Suočena sa prioritetima i zahtjevima budžetskih korisnika koji nadilaze nivo raspoloživih resursa, obaveza je Vlade da donese odluke o tome koje su njene prioritetne politike.

Budžetski korisnici Zeničko-dobojskog kantona su imali obavezu pripremiti i dostaviti Ministarstvu finansija svoje Tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika. Cilj ovih tabela je da budžetskim korisnicima pruže mogućnost da doprinesu izradi Dokumenta okvirnog budžeta za period 2008. – 2010. godinu tako što će odrediti svoje ključne prioritete za raspodjelu budžeta za 2008. godinu i za naredne godine, u skladu sa ciljevima ekonomskih i društvenih politika. Korisnici su utvrdili svoje prijedloge visoko-prioritetne potrošnje (za postojeće i nove programe/aktivnosti), kao i moguće uštede/opcije smanjenja za programe nižeg prioriteta, kako bi se ti resursi preusmjerili na inicijative višeg prioriteta.

U Tabeli 5.1.: Konsolidovana potrošnja po funkcionalnim sektorima za period 2006-2010. godina su sažeti sektorski budžetski plafoni za korisnike Zeničko-dobojskog kantona. U strukturi konsolidovane potrošnje za 2008. godinu po funkcionalnim sektorima najveće učešće u kantonalnom budžetu čine društvene usluge 58,6% od čega se na aktivnosti obrazovanja odnosi 80,2%, koje u ukupnom budžetu učestvuju 47,0%. Na oblast javnog reda i sigurnosti odnosi se 51,4 mil KM ili 20,5 % ukupnog budžeta.

U prilogu su date konsolidovane tabele prihoda i potrošnje budžeta Zeničko-dobojskog kantona, općina i vanbudžetskih fondova Zeničko-dobojskog kantona.

Tabela 5.1.: Konsolidovana potrošnja po funkcionalnim sektorima za period 2006.-2010. godine u mil. KM

Sektor/funkcija	2006. Godina				2007. Godina				2008. Godina				2009. Godina				2010. Godina			
	Kanton	Opština	VBF	Ukupno	Kanton	Opština	VBF	Ukupno	Kanton	Opština	VBF	Ukupno	Kanton	Opština	VBF	Ukupno	Kanton	Opština	VBF	Ukupno
Opšte vladine usluge	78.7	34.1	0.0	112.8	69.6	41.0	0.0	110.6	68.2	44.2	0.0	112.4	73.3	48.6	0.0	121.9	78.8	53.0	0.0	131.8
Opšte javne usluge	40.9	31.7		72.6	24.0	37.9		61.9	16.8	40.8		57.6	18.3	44.8		63.0	19.6	48.8		68.5
Obrana	0.0	1.7		1.7	0.0	2.5		2.5	0.0	2.8		2.8	0.0	3.1		3.1	0.0	3.3		3.3
Javni red i sigurnost	37.8	0.7		38.5	45.6	0.6		46.3	51.4	0.7		52.1	55.0	0.8		55.8	59.1	0.8		60.0
Društvene djelatnosti	104.7	35.7	91.6	232.0	135.4	45.9	88.3	269.5	146.6	47.4	93.5	287.5	157.1	47.2	98.9	303.1	168.8	49.2	104.6	322.6
Obrazovanje	84.3	2.3		86.7	107.9	2.5		110.4	117.5	2.3		119.8	125.9	2.3		128.3	135.3	2.5		137.8
Zdravstvo	1.0	0.3	91.6	92.9	2.1	0.4	88.3	90.8	1.2	0.4	93.5	95.1	1.3	0.5	98.9	100.7	1.4	0.5	104.6	106.6
Socijalna pomoć i zaštita	19.3	15.8		35.1	25.3	25.1		50.4	27.9	24.8		52.6	29.8	22.3		52.1	32.0	22.0		54.0
Stambene i komunalne usluge	0.0	15.7		15.7	0.0	16.0		16.0	0.0	17.6		17.6	0.0	19.7		19.7	0.0	21.6		21.6
Kultura, rekreacija i religija	0.0	1.6		1.6	0.0	2.0		2.0	0.0	2.3		2.3	0.0	2.4		2.4	0.0	2.6		2.6
Ekonomске usluge	19.0	5.2	0.0	24.2	33.3	4.8	0.0	38.1	35.2	4.8	0.0	40.0	37.9	5.1	0.0	43.0	40.7	5.7	0.0	46.4
Gorivo i energija	0.0	0.1		0.1	0.0	0.1		0.1	0.0	0.1		0.1	0.0	0.1		0.1	0.0	0.1		0.1
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	4.4	0.3		4.7	8.9	0.4		9.3	9.5	0.4		9.9	10.2	0.5		10.7	11.0	0.5		11.5
Ruda i mineralni resursi	5.0	0.0		5.0	6.6	0.0		6.6	6.4	0.0		6.4	7.0	0.0		7.0	7.5	0.0		7.5
Transport i komunikacije	9.5	4.6		14.0	17.8	4.1		21.9	19.4	4.1		23.4	20.7	4.3		25.0	22.2	4.8		27.0
Ostali ekonomski poslovi i usluge	0.2	0.2		0.4		0.3		0.3		0.3		0.3	0.0	0.3		0.3		0.3		0.3
Ostala potrošnja	0.0	3.3	12.4	15.7	0.2	3.5	16.2	19.9	0.2	3.1	10.0	13.3	0.3	3.7	10.3	14.3	0.3	3.8	10.9	15.0
UKUPNA POTROŠNJA	202.4	78.3	104.0	384.7	238.5	95.2	104.5	438.2	250.2	99.5	103.5	453.2	268.5	104.6	109.2	482.4	288.50	111.7	115.5	515.7

Dodatak : Konsolidovane tabele za Zeničko-dobojski kanton za period 2006.-10. godina (u milionima KM)

Tabela 1: Projekcije poreznih i neporeznih prihoda za kanton, opštine i vanbudžetske fondove (VBF)

		Ostvareno 2006.				Procjena 2007.				Projekcija 2008.				Projekcija 2009.				Projekcija 2010.			
		Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno
I	POREZI	182.8	39.3	0.0	222.1	191.2	42.1	0.0	233.3	202.7	46.6	0.0	249.3	215.0	50.2	0.0	265.2	228.7	54.7	0.0	283.4
	Indirektni porezi sa 1 Jedinstvenog računa	157.0	20.7		177.7	165.0	24.8		189.8	174.9	26.3		201.2	185.4	28.4		213.8	196.5	31.3		227.8
	2 Porez na plaću	19.4	6.5		25.9	19.2	6.9		26.1	20.7	8.0		28.7	22.3	8.7		31.0	24.0	9.3		33.3
	3 Porez na dobit	5.7	1.2		6.9	5.7	1.4		7.1	5.7	1.8		7.5	5.8	1.9		7.7	6.5	2.1		8.6
	4 Porezi građana	0.0	7.6		7.6	0.0	7.2		7.2	0.0	8.5		8.5	0.0	9.1		9.1	0.0	9.7		9.7
	5 Ostali porezi	0.7	3.3		4.0	1.3	1.8		3.1	1.4	2.0		3.4	1.5	2.1		3.6	1.7	2.3		4.0
II	NAKNADE I TAKSE	6.6	20.7	0.0	27.3	8.8	24.5	0.0	33.3	9.6	30.9	0.0	40.5	10.4	34.5	0.0	44.9	11.4	38.2	0.0	49.6
	1 Naknade i takse	6.6	20.7		27.3	8.8	24.5		33.3	9.6	30.9		40.5	10.4	34.5		44.9	11.4	38.2		49.6
III	NOVČANE KAZNE	3.0	0.2	0.00	3.2	3.6	0.3	0.0	3.9	3.7	0.3	0.0	4.0	3.7	0.3	0.0	4.0	3.9	0.4	0.0	4.3
	1 Novčane kazne	2.8	0.1		2.9	3.4	0.0		3.4	3.4	0.1		3.5	3.5	0.1		3.6	3.5	0.1		3.6
	2 Ostali prihodi	0.2	0.1		0.3	0.2	0.3		0.5	0.3	0.2		0.5	0.2	0.2		0.4	0.4	0.3		0.7
IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	12.6	2.0	104.0	118.6	16.8	2.2	104.5	123.5	25.6	2.4	103.5	131.5	30.5	2.7	109.2	142.4	35.2	2.8	115.5	153.5
	Ostali neporeski prihodi	12.6	2.0	104.0	118.6	16.8	2.2	104.5	123.5	25.6	2.4	103.5	131.5	30.5	2.7	109.2	142.4	35.2	2.8	115.5	153.5
V	FINANSIRANJE I GRANTOVI	7.2	15.8	0.0	23.0	18.1	23.6	0.0	41.7	8.6	19.4	0.0	28.0	8.9	17.0	0.0	25.9	9.3	15.7	0.0	25.0
	1 Grantovi	0.3	11.9		12.2	5.4	8.1		13.5	5.6	9.1		14.7	5.9	11.8		17.7	6.3	12.4		18.7
	Finansiranje i privatizacij, 2 prodaja imovine	6.9	3.9		10.8	12.7	15.5		28.2	3.0	10.3		13.3	3.0	5.2		8.2	3.0	3.3		6.3
	UKUPNO (I+II+III+IV+V)	212.2	78.0	104.0	394.2	238.5	92.7	104.5	435.7	250.2	99.6	103.5	453.30	268.5	104.7	109.2	482.4	288.5	111.8	115.5	515.7

Tabela 2: Ukupni troškovi plata i broj osoblja u kantonu, opštinama i vanbudžetskim fondovima

	OSTVARENO 2006. GODINA	PLAN 2007. GODINA	PROJEKCIJA		
			2008. GODINA	2009. GODINA	2010. GODINA
Zeničko-dobojski kanton					
Ukupne bruto plaće (bez doprinosa poslodavca)	77,079	99,500	106,000	113,420	121,359
Ukupan broj zaposlenih	8,089	8,191	8,250	8,300	8,350
Prosječna mjesečna bruto plaća	794	1,012	1,070	1,139	1,211
Opštine					
Ukupne bruto plaće (bez doprinosa poslodavca)	11,251	14,113	15,310	16,582	17,782
Ukupan broj zaposlenih	1,160	1,176	1,198	1,199	1,198
Prosječna mjesečna bruto plaća	808	1,000	1,065	1,152	1,237
Vanbudžetski fondovi					
Ukupne bruto plaće (bez doprinosa poslodavca)	2,093	2,324	2,555	2,705	2,863
Ukupan broj zaposlenih	80	82	85	88	90
Prosječna mjesečna bruto plaća	2,180	2,362	2,505	2,562	2,651
Ukupne bruto plaće (bez doprinosa poslodavca)	2,093	2,324	2,555	2,705	2,863
Ukupan broj zaposlenih	80	82	85	88	90
Prosječna mjesečna bruto plaća	2,180	2,362	2,505	2,562	2,651

Tabela 3: Budžetske procjene po ekonomskoj klasifikaciji za period 2006.-2010. godinu

		Ostvareno 2006.				Procjena 2007.				Projekcije											
										2008				2009				2010			
		Kanton	Opštine	VBF	Ukupno	Kanton	Opštine	VBF	Ukupno	Kanton	Opštine	VBF	Ukupno	Kanton	Opštine	VBF	Ukupno	Kanton	Opštine	VBF	Ukupno
	UKUPNO PLAĆE	101.6	16.8	2.4	120.8	130.9	21.2	2.7	154.7	141.3	22.7	3.0	166.9	151.1	24.6	3.1	178.9	161.7	26.6	3.3	191.6
	Bruto plaće	77.1	11.3	2.1	90.4	99.5	14.1	2.3	115.9	106.0	15.3	2.6	123.9	113.4	16.6	2.7	132.7	121.4	17.8	2.9	142.0
	Naknade	15.3	4.2	0.2	19.7	19.1	5.4	0.3	24.8	22.1	5.7	0.3	28.0	23.7	6.2	0.3	30.1	25.3	6.8	0.3	32.4
	Doprinosi	9.2	1.3	0.1	10.6	12.3	1.6	0.1	14.0	13.2	1.8	0.1	15.0	14.1	1.9	0.1	16.1	15.1	2.0	0.1	17.2
	MATERIJALNI TROŠKOVI	23.3	19.5	78.4	121.3	28.5	20.9	78.8	128.2	30.7	22.9	83.2	136.8	32.2	25.2	87.8	145.2	33.8	27.2	92.7	153.7
	TEKUĆI TRANSFERI	41.9	21.1	22.9	85.8	49.8	20.8	22.3	92.9	51.5	22.0	17.3	90.8	54.8	24.0	18.2	97.0	58.3	26.0	19.3	103.6
6144	Subvencije	5.3	1.0	0.0	6.3	7.2	1.5	0.0	8.7	6.2	1.7	0.0	7.9	6.7	2.0	0.0	8.7	7.2	2.0	0.0	9.2
6145																					
6146	Transferi pojedincima	23.8	8.5	19.8	52.0	29.0	7.5	18.3	54.9	32.6	7.9	16.2	56.7	33.9	8.4	17.4	59.7	35.5	9.3	18.5	63.3
6141	Transferi drugim nivoima vlasti	5.1	5.1	0.0	10.2	7.1	2.7	0.0	9.8	5.7	2.6	0.0	8.2	6.2	2.9	0.0	9.1	6.8	3.2	0.0	9.9
6143	Ostali tekući transferi	7.8	6.5	3.1	17.4	6.5	9.0	4.0	19.6	7.1	9.9	1.1	18.1	8.0	10.7	0.9	19.6	8.9	11.5	0.8	21.2
6147																					
6148																					
	Kapitalni grantovi	2.3	10.4	0.0	12.6	1.4	9.3	0.0	10.7	0.4	10.3	0.0	10.7	0.5	12.0	0.0	12.5	0.6	13.7	0.0	14.3
	Otplate kamate	0.1	0.1	0.0	0.3	0.2	0.2	0.0	0.4	0.3	0.1	0.0	0.4	0.5	0.1	0.0	0.6	0.6	0.1	0.0	0.7
	Nabavka stalnih sredstava	33.1	8.9	0.3	42.4	25.7	22.1	0.6	48.4	25.5	20,2	0.1	45.8	28.7	17.5	0.1	46.2	32.7	17.1	0.2	50.0
	Otplata duga	0.0	0.3	0.0	0.3	0.1	0.3	0.0	0.4	0.1	0.30	0.0	0.4	0.2	0.3	0.0	0.5	0.3	0.1	0.0	0.4
	Pozajmice	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	0.0	0.0	1.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Ostalo	0.0	1.3	0.0	1.3	0.5	0.5	0.0	1.0	0.5	0.8	0.0	1.3	0.5	0.9	0.0	1.4	0.5	0.9	0.0	1.4
	UKUPNO	202.4	78.3	104.0	384.7	238.5	95.2	104.5	438.2	250.2	99,5	103.5	453.2	268.5	104.6	109.2	482.4	288.5	111.7	115.5	515.7